

avaluació educació primària

CURS 2010-2011

competència lingüística:

aranès

instruccions

Entà hèr era pròva as de besonh un boligraf.

Era pròva a tres parts:

Prumèra

Expression escrita. Prumèr as d'escotar un dictat e as de completar es espacis en blanc.

Dusau

Comprenença lectora. As de liéger atentament dus tèxtes e respóner quauques qüestions sus aquerò qu'as liejut.

Es qüestions les as de respóner en tot mercar ua X ath dessús dera resposta que consi-dères corrècta. En d'aves, as d'escriuer.

Sonque i a ua resposta corrècta entà cada qüestion. Se t'enganhes pòs raiar era resposta enganhada e mercar clarament era naua resposta.

EXEMPLE 1

Eth solei ei:

a. Ua planeta	☐
b. Un satellit	☐
c. Ua estela	☒
d. Un asteroïde planeta	☐

EXEMPLE 2

A continuacion as ues frases que s'identifiquen damb ues letres (A, B, C, D).
Quin ei er orde corrècte en qué passen es hèts?

A.

Se desvelhèc tard e se lheuèc rapidament.

B.

Arribèc a temps tà préner er autobús.

C.

Encara non auien daurit era pòrta dera escòla.

D.

En casa non preneç arren entà esdejoar.

a. D → C → A → B	☐
b. C → B → D → A	☐
c. A → D → B → C	☒
d. B → A → C → D	☐

Tresau

Expression escrita. As d'escriuer un tèxte sus eth tèma que se te demane.

As 45 minutes entà hèr era pròva.

DICTAT: ETH VIATGE

Ara escotaràs un tèxte tres viatges. Eth primèr ei entà comprene-lo ben, eth segon ei entà completar es espacis en blanc e eth tresau ei entà repassar çò qu'as escrit.

Eth tapatge e movement _____ tren se deishauè entèner
 _____ dehòra com laguens; dehòra espantaue as pògui
 _____ qu'auien demorat en cèu tardoer, _____
 apatzadament es _____ tardiues qu'encara non _____
 queigut des arbres e semblaue com se tot eth paisatge cuelhesse
 tremoladera _____ sòn pas. Laguens, pòrtes, _____,
 pannèus, diaris, valises, òmes, _____, mainatges e còrs,
 pataquejauen e es _____ s'assordien.
 _____ e _____, qu'ère praubesa, tristor, misèria e
 maumerentia.

Manuela Ané, *Eth viatge*

0-1

a

0-1

b

0-1

c

0-1

d

0-1

e

0-1

f

0-1

g

0-1

h

0-1

i

0-1

j

0-1

k

0-1

l

TÈXTE 1

Lieg aquest tèxte damb atencion.

Quan mès s'esforçauè Tòm en fixar tota era sua atencion en libre, mès se dispersauen es sues idies. Atau qu'ara fin, damb un pantèish e un badalh, ac deishèc còrrer. Li semblaue qu'era ora de gessuda de meddia non anaue a arribar jamès. I auie en aire un caumàs terrible. Non batanaue ua huelha... Eth bronit adromider des vint-e-cinc escolans estudiant ath còp estordie er esperit. Luenh, damb un solei que cremaue, eth monte Cardiff lheuauè es verdes e doces còstes. Quauqui audèths volauen a plaser ben tà naut, e non se vedie cap èste viu a part de quauques vaques que jadien coma socs.

Tòm auie ànsies de veder-se libre, o, se mès non, de hèr quauquarren d'interessant entà passar aquera ora. Se metec distrètament era man ena pòcha e era cara li cambièc de content qu'ère. Era capseta de balins gessec a plaser ara

lum. Deishèc anar era caparra e la metec en long e lis pupitre. Era cuca probablement se reviscolèc tanben damb gratitud, encara que siguec ua gratitud prematura; perque quan comencèc, arregraïda, era marcha tà anar luenh, Tòm la desvièc entà un costat damb ua agulha e la hec a virar tà ua naua direccion.

Ath cant de Tòm ère seigut eth sòn millhor amic, patint tant com eth, e lèu s'interessèc damb plaser ena distraccion. Aqueth gran amic ère Joe Harper. Toti dus èren tai e tata sies dies ara setmana e enemics en camp dubèrt es dissabtes. Joe treigued ua agulha dera giqueta e comencèc a ajudar entà hèr a formar ara presoèra. Er espòrt creishie en interès per moments.

Mark Twain,
Adaptacion deth capítol VII
de Tòm Sawyer

1. Es èstes vius que vedie Tòm luenh èren:

- a. es còstes deth monte
- b. quauqui audèths e quauques vaques
- c. vint-e-cins escolans
- d. Joe e era caparra

2. Tòm auie ànsies de veder-se libre...

- a. perque ère castigat
- b. perque ère dissabte
- c. perque s'engüejauè
- d. perque Joe auie ua agulha

0-1

m

0-1

n

3. Tom treiguec a plaser era capseta de balins dera pòcha perque non volie...

- a. desvelhar era caparra
- b. que lo descorbissen
- c. que poguesse lúder
- d. engüejar-se

0-1

o

4. Eth tèxte mos ditz qu'era caisha de balins gessec a plaser ara lum.**¿Qué vò díder "a plaser"?**

- a. pòc a pòc
- b. deprèssa
- c. de patac
- d. facilament

0-1

p

5. Un pupitre ei:

- a. ua taula redona
- b. ua taula damb caperader
- c. ua taula flexibla
- d. ua taula de plastic

0-1

q

6. Ua caparra ei:

- a. un joguet
- b. un insècte
- c. ua agulha
- d. ua lantèrna

0-1

r

7. Era caparra semblaue reviscolar-se damb gratitud perque...

- a. era capseta ère dessus deth pupitre
- b. non li clauèc era agulha
- c. la hèc a virar entà ua naua direccion
- d. pensaue qu'auie estat liberada

0-1

s

8. Tòm Sawyer se “dispersaue damb facilitat”. Un mainatge que se dispèrse damb facilitat ei un mainatge...

- a. comunicatiu
- b. descentrat
- c. vergonhós
- d. atrevit

0-1

t

9. Tòm e Joe...

- a. anauen tath madeish estudi
- b. jogauen en madeish camp
- c. anauen tà diferenta classa
- d. non s'aviegen

0-1

u

10. Deth tèxte se compren que Tòm e Joe son...

- a. en camp
- b. en casa de Tòm
- c. en monte Cardiff
- d. en estudi

0-1

v

11. Mèrca quina d'aguestes afirmacions ei vertadera.

- a. Era istòria passe pera tarde
- b. Es escolans parlauen
- c. Tòm metec era caparra dessús dera capseta de balins
- d. Tòm e Joe auien cada un ua agulha

0-1

w

12. Tòm e Joe èren tai e tata perque...

- a. èren amics inseparables
- b. se pelejauen e se hègen mau
- c. anauen un shinhau lordi
- d. semblauen eth gat e eth gosset

0-1

x

13. Segontes eth tèxte, en quin orde corrècte passen es hèts?

A.

Joe trè ua agulha.

B.

Tòm libèr ara caparra.

C.

Tòm non lieg mès.

D.

Tòm se met era man ena pòcha.

a. C → D → B → A

b. D → C → A → B

c. C → D → A → B

d. D → A → B → C

0-1
y

14. Quina d'aguestes frases penses qu'ei ben puntuada?

a. Joe Harper milhor amic de Tòm, tanben, s'engüejau

b. Joe Harper, milhor amic de Tòm tanben s'engüejau

c. Joe Harper milhor amic de Tòm tanben, s'engüejau fòrça

d. Joe Harper, milhor amic de Tòm, tanben s'engüejau

0-1
z

15. Mèrca era forma verbau corrècta entà completar era frasa:

Tòm demoraue impacient que _____ eth timbre de gessuda entà poder hèr causes interessantes.

a. sone

b. sonèsse

c. sonarà

d. age sonat

0-1
aa

TÈXTE 2

Lieg aquest tèxte damb atencion.

ISTÒRIA DERA ASTRONOMIA

Era astronomia neishec lèu ath madeish temps qu'era umanitat. Es òmes primitius ja se meravilhèren damb er espectacle qu'oferie eth firmament e es fenomèns que se i presentauen. Deuant dera impossibilitat de trobar-les ua explicacion, s'associèren damb era màgia, cercant en cèu era rason e era causa des fenomèns que passèren ena Tèrra. Açò, amassa damb era supersticion e eth poder que daue saber liéger es destins enes esteles, dominarie es credences umanes un arramat de sègles.

Fòrça ans d'observacion placèren es bases científiques dera astronomia damb ex-

plicacions mès aproximatives sus er univèrs. Totun, es grops religiosi e politics que credien qu'era tèrra ère eth centre der univèrs imposèren ath long de sègles un sistèma erronèu, impedint tanben era analisi e estudi de d'autes teories.

Auè, era evolucion e difusion des teories científiques an conduhit ara definitiva separacion entre era supersticion (astrologia) e era sciéncia (astronomia). Aquesta evolucion non s'a cap passat pacificament, perque bona part des prumèrs astronòmes sigueren persecutadi e jutjadi.

www.astronomia.com

1. Com expliquèren es òmes primitius es fenomèns astronòmics?

- a. Miejançant era observacion científica
- b. Observant es astres damb telescòpi
- c. Associant-les damb era màgia
- d. Miejançant era rason

2. Era separacion entre astrologia e astronomia se produisic gràcies a...

- a. era influéncia de grops politics
- b. era evolucion e difusion des teories científiques
- c. eth poder des que liegien eth destin enes esteles
- d. era analisi e estudi des teories científiques

3. Quina des següentes afirmacions ei vertadèra?

- a. Era astrologia ei ua religion
- b. Era astronomia neishec ena antica Grècia
- c. Era astrologia ei ua sciéncia
- d. Era astronomia a basa científica

0-1

ab

0-1

ac

0-1

ad

4. Qué a portat ar èste uman a estudiar er univèrs des des començaments?

- a. Era voluntat de dominar eth firmament
- b. Era recèrca de fenomèns qu'an passat ena Tèrra
- c. Era pòur ara invasiòn extraterrèstra
- d. Era recèrca de formules magiques

0-1

ae

5. Es teories científiques...

- a. ajuden a potenciar es mites antics
- b. an eth madeish valor qu'es supersticions
- c. favorizen eth poder dera màgia
- d. ajuden a comprèner es fenomèns deth firmament

0-1

af

6. Segontes eth tèxte, en quin orde corrècte se conden es hèts?**A.**

S'empedic er estudi de d'autres teories que non siguesse era de qu'era Tèrra ère eth centre der univèrs.

B.

Eth poder que daue saber liéger eth destin enes esteles dominèc es credences umanes.

C.

Se cercaue en cèu era explicacion des fenomèns que passauen ena Tèrra.

D.

Eth desenvolopament des teories que dèren lòc ara astronomia coma sciéncia non siguec pacific.

- a. B → C → A → D
- b. C → B → A → D
- c. C → A → D → B
- d. B → C → D → A

0-1

ag

7. En quin paragraf se parle de “era astronomia e es signes deth zodiac”?

- a. En prumèr
- b. En dusau
- c. En tresau
- d. En cap

0-1

ah

8. Quina d'aguestes frases penses que correspon ara idea globau deth tèxte? Era astronomia apareish...

- a. gràcies ara màgia
- b. coma invencion de politics e religiosi
- c. entà explicar era supersticion
- d. per interès cap es fenomèns deth firmament

0-1

ai

0-1

aj

9. Era expression “neishec lèu ath madeish temps qu’era umanitat” se referís a...

- a. que s’originèc deth nonarren
- b. que neishec com es persones
- c. qu’ei tan antica com er èste uman
- d. qu’apareishec ath costat der èste uman

0-1

ak

10. Segontes eth tèxte, quin ei eth significat de “evolucion” en darrèr paragraf?

- a. Intercambi
- b. Expansion
- c. Desenvolopament
- d. Extension

0-1

al

11. Agust tèxte ei:

- a. narratiu
- b. poetic
- c. comic
- d. divulgatiu

0-1

am

12. Mèrca er antonim deth mot “erronèu”.

- a. Vertadèr
- b. Incorrècte
- c. Faus
- d. Enganhat

0-1

an

13. Es seguentes paraules se referissen a periòdes de temps. Ordena-les de menor a major:

an

mes

setmana

sègle

0-1

ao

14. Mèrca era frasa corrècta.

- a. Es omes primitius assòcien es fenomèns deth firmament damb era màgia
- b. Es òmes primitius associaràn es fenomèns deth firmament damb era màgia
- c. Es òmes primitius associarien es fenomèns deth firmament damb era màgia
- d. Es òmes primitius associèren es fenomèns deth firmament damb era màgia

0-1

ap

15. Soslinha eth vèrb dera seguenta frasa:

Eth coneishement scientific ei eth resultat d’un arramat d’ans d’observacion e trabalh.

REDACCION

Escriu un minimum de 10 linhas. S'escriues mens linhas non se te corregirà era redaccion e repercutirà ena tua puntuacion. Fixa-te ben en qué escriues e saja de hèr era letra clara. Un còp ages acabat, torna'c a liéger e corregís çò que convengue. Se n'as de besonh, pòs demanar ua huelha entà hèr un brolhon o un esquèma.

UN DIA HESTIU

Pensa en un dia de hèsta. Explica qué t'agradarie hèr, tà on voleries anar, damb qui. Tanben pòs explicar perquè escuelheries aquest plan.

0-1-2

CA

0-1-2

L

0-1-2

O

0-1-2

M

0-1-2

AF

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu